

Kurzus előadója: Prof. Kulcsár Szabó Ernő
Kurzus megnevezése: Irodalomelmélet 2
Kurzus megnevezése angolul: Literary Theory 2
Kurzus kódja: BBN-MIR-242/a / BBN-MIR11-242
Kurzus helye és ideje: VIZSGAKURZUS
Oktató elérhetősége: email: ksze@t-online.hu honlap: http://www.aitk.hu fogadóóra: szerda 13.00-14.00

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar
A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar, német
Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar, német, angol
Kurzus előfeltétele(i):
A jegyszerzés módja(i): írásbeli teszt (a kötelező olvasmányok összességéből) - vagy szóbeli vizsga. A szóbeli vizsgára három tétel kidolgozásával lehet jelentkezni, melyek egyike képezi a vizsgabeszélgetés tárgyát.
Követelmények: A megadott szakirodalom meggyőző ismerete, önállóan választott vizsgatémák kidolgozása.

Kurzus leírása, tematikája: Az előadás áttekintést ad a klasszikus strukturalizmus utáni irodalomtudományi irányzatokról, azok diszciplínatörténeti összefüggéseiről, főbb irodalomszemléleti jellemzőiről és szövegértelmezési elveiről.
Kurzushoz tartozó kötelező irodalom: Antik poétika (Retorika és irodalom) Arisztotelész: <i>Poétika (Matura Sorozat) Bp, 1997. 1-6., 9., 19., 25-26. fej.</i> Platón: <i>Gorgiász. Bp.: Atlantisz 1998. 450a – 457d</i> Irodalom és pszichoanalízis Sigmund Freud: <i>Álomfejtés. Bp.: Helikon 1985, 2003. 199-240.</i> Terry Eagleton: <i>A fenomenológiától a pszichoanalízisig. Bp. Helikon, 2000, 133-168.</i> Az új strukturalizmus és a szemiotika Roland Barthes: <i>A strukturalista aktivitás. In: Bókay A. – Vilcsek B. (szerk.): A modern irodalomtudomány kialakulása. Bp. Osiris 1998/2001, 523-526.</i> Roland Barthes: <i>S/Z. Bp.: Osiris 1997, 13-23.</i> Michael Riffaterre: <i>Költői struktúrák leírása: Baudelaire “A macskák” című költeményének megközelítése. In: Bókay – Vilcsek (szerk.): A modern irodalomtudomány kialakulása. Bp. Osiris 1998/2001, 606-624.</i> Paul de Man: <i>Szemiotika és retorika. In: Uő.: Az olvasás allegóriái. Szeged: Ictus – JATE 1999, 13-34.</i> A hermeneutika Hans-Georg Gadamer: <i>Az eminens szöveg és igazsága. In: Gadamer: A szép aktualitása. Bp.: T-Twins 1994, 188-201..</i> Eagleton: <i>Fenomenológia, hermeneutika, recepcióelmélet. In: Uő.: A fenomenológiától a pszichoanalízisig 53-82.</i>

Recepció- és hatáselmélet

Hans Robert Jauss: *Recepcióelmélet – esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika*. Bp.: Osiris 1997, 9-85.

Wolfgang Iser: Az irodalom funkciótörténeti szövegmodellje. In: Dobos I. (szerk.): *Olvasáselméletek*. Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó 2001, 153-182.

Az intertextualitás

Michail Bahtyin: A szó a költészetben és a prózában. In: Bahtyin: *A szó esztétikája*. Bp.: Gondolat 1976, 173-216.

Julia Kristeva: *A szó, a párbeszéd és a regény*. Helikon 1968/1.

Lucien Dällenbach: Intertextus és autotextus. Helikon 1996/2. 51–66.

Michael Riffaterre: Az intertextus nyoma. Helikon 1996/2. 67–81.

Julia Kristeva: A szövegstrukturálás problémái. Helikon 1996/ 1-2.

Az irodalom mint médium

Hans-Georg Gadamer: *A nyelv médiuma és spekulatív struktúrája*. In: *Gadamer: Igazság és módszer*. Bp.: Osiris 2003, 504-523.

Paul de Man: Ellenzegülés az elméletnek. In: Bacsó B. (szerk.): *Szöveg és interpretáció* 97-114.

Kulcsár-Szabó Zoltán: A közvetlenség visszatérése? Materialitás és medialitás az irodalmi kommunikációban, in: Kulcsár Szabó Ernő – Szirák Péter (szerk.): *Történelem, kultúra, medialitás*. Bp.: Balassi, 2003, 272-307.

A dekonstrukció

Jacques Derrida: *Grammatológia*. Szombathely 1991, 21-51.

Paul de Man: *Az önletrajz mint arcrongálás, Pompeji*, 1997/2-3., 93-107.

Paul de Man: *Olvasás és történelem*. Bp.: Osiris 2002, 369-394.

A diszkurzuselemzés

Michel Foucault: *A szavak és a dolgok*. Bp.: Osiris, 2000, 9-20., ill.: 35-43, és 69-78.

Foucault, "A **diszkurzus** rendje", Holmi, 1991/7., ill.: Foucault: *A fantasztikus könyvtár*. Bp.: Pallas/Attraktor 1998, 50-74.

Az irodalomtörténet-írás hermeneutika és újhistorizmus között

Hans-Georg Gadamer: *A megértés történetiségének hermeneutikai élvvé emelése*. In: *Új: Igazság és módszer*. Bp. Osiris 2003, 299-343.

Hans Robert Jauss: *Recepcióelmélet – esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika*. 36-84.

Louis A. Montrose: *A reneszánsz mint hivatás. A kultúra poétikája és politikája*, Helikon, 1988/1–2, 110–132.

Stephen Greenblatt: *Shakespeare és az ördögűzők*, Helikon, 1988/1–2, 85–109.

Gender Studies: feminizmus és irodalomtudomány

Judith Butler: *Problémás nem*. Bp.: Balassi 2007, 39-89.

Judith Butler: Bevezetés. In: *Jelentős testek: A „szexus” diszkurzív korlátairól*. Bp.: Új Mandátum 2005, 11–35.

Judith Butler: *The Psychic Life of Power*. Stanford UP 1997, Bevezetés

Julia Kristeva: *A szeretet eretnetikája [Hérétique de l'amour]*, Helikon, 1994/4, 491–509.

A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

Az irodalomjegyzékben *kurzívval* szedett olvasmányok számítanak *kötelezőnek*, a továbbiak

ajánlottak. (Ez utóbbiak nélkül azonban kevés az esély az egyes tételek sikeres kidolgozására.)

Megjegyzés:

Rendszeresen szükséges technikai eszközök: